

Türi valla, Väätsa valla ja Käru valla
ÜHINEMISLEPING

Lähtudes haldusreformi seaduse § 4 lõikest 2 ja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-st 9¹, koostasid ja sõlmisid **Käru vald, Türi vald ja Väätsa vald** (edaspidi koos nimetatud *pooled*) haldusreformi käigus haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks alljärgneva ühinemislepingu (edaspidi nimetatud *leping*).

1. ÜLDSÄTTED

1.1 Lepinguga määratlevad pooled haldusreformi käigus haldusterritoriaalse korralduse muutumisel uue haldusüksuse ja poolte kui avalik-õiguslike juriidiliste isikute ühinemise tulemusena uue haldusüksuse ja avalik-õigusliku juriidilise isiku moodustumise ning ühinemisejärgselt kohaliku omavalitsuse korraldusega ja omavalitsusüksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku õiguste ja kohustustega seotud asjaolud, mida ei ole seadusega sätestatud või mis seadusest tulenevalt tuleb sätestada lepingus.

1.2 Lepinguga sätestatakse ühinemise eesmärgid, ühinemise tulemusena tekkinud omavalitsusüksuse õiguslikud asjaolud, uue omavalitsusüksuse tegevuse põhisuunad ning muu Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ lõigetes 1-3 sätestatu.

1.3 Leping on ühinemise teel moodustunud omavalitsusüksuse organitele ja asutustele alus uue omavalitsusüksuse tegevussuundade kavandamisel, eesmärkide elluviimisel, kohalikele omavalitsusüksusele pandud kohustuste täitmisel ja teenuste korraldamisel ning raha kasutamisel.

2. ÜHINEMISE EESMÄRGID

2.1 Ühinemise teel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus toetab vallaelanike heaolu ja rahulolu oma kodukohaga, väärtustab kogukondade jätkusuutlikku arengut, head elukeskkonda ja traditsioonide püsimist.

2.2 Moodustuv omavalitsusüksus on sotsiaalselt, majanduslikult, kultuuriliselt, administratiivselt ja territoriaalselt terviklik ning konkurentsivõimeline.

2.3 Omavalitsusüksuse kõigile elanikele on kättesaadavad kõrge kvaliteediga avalikud teenused.

2.4 Elanikud ja kodanikuühendused on kaasatud valitsemisel piirkonna kui terviku toimimise ja arendamise jaoks oluliste küsimuste otsustamisse.

2.5 Omavalitsusüksuse arenguprotsesside juhtimine loob võimalused ettevõtlusele soodsa arenguruumi tekkimiseks, kohalike elanike jaoks tekib juurde kodulähedasi töökohti.

2.6 Elanikkonna vananemisest tulenevate probleemide leevendamiseks hariduse kvaliteedi tõstmine, paindliku täiskasvanuhariduse pakkumine inimese heaolu enim suurendavas ja lisandväärtust luua võimaldavates valdkondades.

2.7 Uus omavalitsusüksus on võimekas ja usaldusväärne koostööpartner siseriiklikult ja rahvusvahelisel tasandil ning teenuste arendamisel väärikas partner riigile.

2.8 Omavalitsuse kuvandi loomisel kasutatakse Türi linna kui valla keskuse mitmekesiseid võimalusi, Väätsa kui energiasäästliku ja innovaatilise kogukonna häid kogemusi ning Käru kui loodussõbraliku elukeskkonna tugevusi, rõhutatakse valla kui terviku pakutavaid võimalusi nüüdisaegse ja turvalise ning looduslähedase elukeskkonnana.

3. UUE HALDUSÜKSUSE JA KOHALIKU OMAVALITSUSÜKSUSE MOODUSTUMISE AEG

Türi valla, Käru valla ja Väätsa valla ühinemisel moodustub uus territoriaalne haldusüksus ja kohaliku omavalitsuse üksus kui avalik-õiguslik juriidiline isik lepingu jõustumisest. Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 10 lõikest 4 tulenevalt on leping jõus kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel 2017. aastal toimuvate volikogu valimise tulemuste

väljakuulutamise päevast, s.o leping jõustub volikogu valimistulemuste otsuse avalikustamisele järgneval päeval.

4. UUE HALDUSÜKSUSE JA KOHALIKU OMAVALITSUSÜKSUSE LIIK, NIMI JA SÜMBOOLIKA

4.1 Poolte ühinemisega tekib haldusterritoriaalselt uus haldusüksus, mille piirid on märgitud lepingu lisal (lisa nr 4), ning uus kohaliku omavalitsuse üksus kui avalik-õiguslik juriidiline isik. Lepingu jõustumisest Käru vald, Türi vald ja Väätsa vald eraldi haldusüksuste ning avalik-õiguslike juriidiliste isikutena lõpevad.

4.2. Uue moodustuva haldusüksuse liik on vald ning uue haldusüksuse ja kohaliku omavalitsusüksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku nimi on Türi vald.

4.3 Moodustunud omavalitsusüksuse sümboolikana kasutatakse lepingu jõustumisel lõppenud (endise) Türi valla sümboolikat. Sümboolikat (vapp, lipp, aumärgid, vallavanema ametikett) kasutatakse kuni uue omavalitsusüksuse põhimääruse kehtestamiseni Türi Vallavolikogu 27. juuni 2012 määruses nr 17 „Türi valla põhimäärus“ sätestatud alustel ja korras. Sümboolika kasutamiseks on saadud Riigikantselei arvamus (lepingu lisa nr 5).

5. MOODUSTUVA KOHALIKU OMAVALITSUSÜKSUSE (TÜRI VALLA) TEGEVUSE PÕHISUUNAD

5.1 Türi valla tegevuse põhisuunad lähtuvad omavalitsusüksusele seaduste, nende alustel antud õigusaktide ja rahvusvaheliste lepingutega pandud kohustustest ning elanike õigustatud vajadustest ja on suunatud käesolevas lepingus sätestatud ühinemise eesmärkide elluviimisele.

5.2 Türi valla tegevuse põhisuunad on kogu omavalitsusüksuse ulatuses elukvaliteedi parandamine, infrastruktuuri säilitamine ja arendamine, elanikkonna oskuste ja teadmiste suurendamine ning kõigile omavalitsusüksuse elanikele avalike teenuste optimaalse kättesaadavuse ja kõrge kvaliteedi tagamine.

5.3 Ühinenud omavalitsustes ühinemiseelselt pakutud teenuste osutamist, hariduse, noorsootöö, kultuuri- ja spordisündmuste korraldamist, seltsitegevuse toetamist ning valla teede ja tänavate, heakorra jm majandusvaldkonna tegevusi ja rahastamist jätkatakse vähemalt samas mahus.

5.4 Türi valla keskus on Türi linn.

6. ÕIGUSAKTIDE RAKENDAMINE JA MUUTMINE

6.1 Uue omavalitsusüksuse põhimääruse kehtestamiseni rakendatakse kohaliku omavalitsusüksuse seaduse alusel põhimäärusega reguleeritavates küsimustes Türi Vallavolikogu 27. juuni 2012 määrust nr 17 „Türi valla põhimäärus“.

6.2. Kui seadusega ei ole sätestatud teisti, kehtestab uus kohaliku omavalitsusüksus kohaliku omavalitsusüksuse haldusterritooriumil kehtivad ühtsed õigusaktid hiljemalt 31. detsembriks 2018.

7. AMETIASUTUSTE TEGEVUSE KORRALDAMINE

7.1. Arvestades Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14 lõikeid 12-14, korraldatakse uue kohaliku omavalitsusüksuse ametiasutuste tegevus alates 1. jaanuarist 2018 ümber asutuste liitmise teel. Käru Vallavalitsus ja Väätsa Vallavalitsus kui ametiasutused liidetakse Türi Vallavalitsuse kui ametiasutusega. Ümberkorraldamise tulemusena Käru Vallavalitsus (registrikood 75026508) ja Väätsa Vallavalitsus (registrikood 75013479) ametiasutustena lõpetavad tegevuse ning ametiasutuste liitmise tulemusena jätkab ühise ametiasutusena tegevust Türi Vallavalitsus, registrikood 75033460.

7.2. Lähtuvalt lepingu punktist 7.1 teenindab lepingu jõustumisest uue kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja uut moodustatavat täitevorganit (Türi Vallavalitsust) Türi Vallavalitsus kui ametiasutus.

7.3 Kuni uue omavalitsusüksuse täitevorgani moodustamiseni teenindavad tagasi astunud vallavalitsusi (täitevorganeid) need ametiasutused, mille territooriumil tagasi astunud täitevorgan

kuni uue täitevorgani moodustamiseni tegutseb.

7.4 Kärü Vallavalitsus ja Väätsa Vallavalitsus kui ametiasutus korrastavad ametiasutuse dokumentide Türi Vallavalitsusele üleandmiseks vastava asutuse dokumentatsiooni vastavalt õigusaktidega dokumentide säilitamisele ja arhiveerimisele kehtestatud nõuetele hiljemalt 30. detsembriks 2017. Dokumentide korrastamine tehakse koostöös Türi Vallavalitsuse arhivaari-asjaajajaga.

7.5 Menetluses olevate asjadega seotud dokumentide ning menetlusstaadiumi kohta koostavad Kärü Vallavalitsus ja Väätsa Vallavalitsus kui ametiasutused hiljemalt 30. detsembriks 2017 asjaajamise Türi Vallavalitsusele üleandmiseks akti.

7.6 Lepingute, mis kehtivad ka pärast 1. jaanuari 2018, kohta koostavad Kärü Vallavalitsus ja Väätsa Vallavalitsus kui ametiasutused nimekirja, milles märgitakse lepingu pool, lepingu sõlmimise aeg, lepingu kehtivuse lõpptähtpäev ning lühike lepingu sisu.

7.7 Kuni uue kohaliku omavalitsusüksuse täitevorgani (Türi Vallavalitsuse) moodustamiseni, korraldavad ühinenud kohalike omavalitsusüksuste vallasekretärid nende tagasi astunud täitevorganite (Kärü Vallavalitsuse, Türi Vallavalitsuse ja Väätsa Vallavalitsuse) istungite dokumentide ettevalmistamist, istungi protokollimist ja töö ning õigusaktide avalikustamist, samuti osalevad nende täitevorganite istungitel ja annavad kaasallkirja nende valitsuse õigusaktidele, mille tegevuses nad osalesid enne kohalike omavalitsusüksuste ühinemist.

7.8 Uue kohaliku omavalitsusüksuse täitevorgani moodustamisest kuni ametiasutuste tegevuse ümberkorraldamiseni osalevad uue kohaliku omavalitsusüksuse täitevorgani istungitel kõik teenistuses olevad vallasekretärid. Uue kohaliku omavalitsuse täitevorgani ettevalmistamise, istungi protokollimise ja töö ning õigusaktide avalikustamise tagab lepingu punktist 7.2 lähtuvalt Türi vallasekretär.

7.9 Uue kohaliku omavalitsusüksuse volikogu teenindamise, õigusaktide ettevalmistamise ning volikogu töö ja õigusaktide avalikustamise tagab lepingu punktist 7.2 lähtuvalt Türi vallasekretär.

7.10 Pooleliolevas kohtumenetluses esindab uut kohalikku omavalitsusüksust vallasekretär, kes oli selle tegevuse lõpetanud kohaliku omavalitsusüksuse teenistuses, kes kohtumenetluse algatas. KOKS § 55 lõike 4 punktist 6 lähtuvalt on vallasekretäril õigus kohtus esindamiseks volitada ka teisi isikuid.

8. ERISUSED UUE OMAVALITSUSÜKSUSE ESINDAMISEL

8.1 Kuni uue omavalitsusüksuse täitevorgani (Türi Vallavalitsuse) moodustamiseni

- 1) esindavad uut omavalitsusüksust kui avalik-õiguslikku juriidilist isiku tsiviilõiguslike lepingute sõlmimisel kõik tagasi astunud vallavanemad ühiselt;
- 2) on ühinenud kohaliku omavalitsusüksuse tagasi astunud vallavanemal kuni uue kohaliku omavalitsusüksuse täitevorgani moodustamiseni õigus täita neid õigusaktidest tulenevaid avalik-õiguslikke ülesandeid, mida ta täitis kohalike omavalitsusüksuste ühinemiseni, samade volitustega üksinda.

9. VALLA JUHTIMISSTRUKTUUR

9.1 Vallavolikogu koosseisus on aastatel 2017-2021 (esimesel valimisperioodil pärast ühinemist) 23 liiget. 2021. toimuvateks kohaliku omavalitsuse valimisteks kehtestab volikogu liikmete arvu uue omavalitsusüksuse volikogu.

9.2 Vallavolikogu alaliste komisjonide koosseisu valitakse kogukonnakogude ettepanekul igast ühinenud omavalitsusest vähemalt üks liige.

9.3 Vallavalitsus kui ametiasutus tegeleb Türi vallas juhtimisfunktsioonide ja teenustega korraldamisega. Halduse ja teenuste osutamise funktsioone delegeeritakse vajadusel ka piirkondlikele kodanikuühendustele ja erasektorile, tagades samas valdkonna professionaalse ja majanduslikult tõhusa juhtimise.

9.4 Kesksete administratiivfunktsioonide täitmine toimub valla keskses – Türi linnas.

9.5 Tasakaalustatud ja kodanikulähedaste teenuste tagamiseks luuakse teeninduskeskused senise Kärü ja Väätsa valla keskustesse. Teeninduskeskustes osutatakse peamisi avalikke teenuseid, s.t.

tagatakse sotsiaalhoolekande toimingud, haldustoiminguteks dokumentide vastuvõtmine ja väljastamine ning toimub regulaarne vallavanema ja spetsialistide vastuvõtt, et tagada elanike kaasaráärmise võimalus kohalikes ja ülevallalistes otsustusprotsessides, koguda sisendeid ning tagasisidet otsustusorganitele (vallavalitsus, vallavolikogu, volikogu komisjonid) piirkonna tervikliku arengu küsimuste lahendamiseks. Teeninduskeskused toimivad vähemalt ühinemislepingu kehtivuse ajal. Selle tähtaja möödudes korraldatakse eelpoolnimetatud avalike teenuste osutamine vähemalt samal tasemel kas teeninduskeskuste töö jätkamisena või muul viisil lähtudes elanike vajadustest ning avaliku halduse arengust.

9.6 Luuakse piirkondlikud nõuandvad kogud (Väätsa ja Käru kogukonnakogud), mis koosnevad vallavolikogusse valitud liikmetest, valimistel kandideerinud kohalikest elanikest ja piirkonna sihtgruppide esindajatest. Valla põhimääruses kirjeldatakse kogukonnakogu koosseis ja pädevus. Kogukonnakogud annavad arvamuse näiteks piirkondlike teede rekonstrueerimise prioriteetide, kohalike investeringuvajaduste, kultuuri- ja spordisündmuste korraldamise osas, teevad ettepanekud oma esindajate valimiseks volikogu komisjonidesse jne. Kogukonnakogude moodustamise korraldab vallavalitsus, kogukonnakogu valib oma esindaja ja kinnitab ning muudab vajadusel kogu koosseisu.

9.7 Vaadatakse üle külavanema statuut, peetakse oluliseks külavanemate tööd ning kaastakse nad olulise info edastajana vallavalitsuse ja volikogu töösse.

10. AVALIKE TEENUSTE ARENDAMINE

10.1 Haridus ja huviharidus

10.1.1 Piirkonna arenguvõime säilimise ja parendamise üheks eeltingimuseks on kõigile piirkonna elanikele kvaliteetse hariduse kättesaadavus. Haritud inimene, kelle oskused ja teadmised võimaldavad luua endale ja ühiskonnale kõrgemat lisandväärtust, on Türi valla prioriteet.

10.1.2 Lepingu pooled tunnustavad kodulähedaste koolide ja lasteaedade säilitamist ja uuendamist ning peavad seda ka edaspidise tegevuse prioriteediks. Kärus ja Väätsal tegutseb jätkuvalt põhikool kolme kooliastmega ja kodulähedane lasteaed.

10.1.3 Haridusvaldkonnas töötavad motiveeritud, kvalifitseeritud ja head spetsialistid.

10.1.4 Koolihariduse pakkumisel lähtutakse riiklikus haridusstrateegias „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ seatud eesmärkides. Koole rahastatakse tasemel, mis tagab muutunud õpikäsitluse ja digipöörde rakendamise ning sellele vastava infrastruktuuri.

10.1.5 Hariduslike erivajadustega (HEV) lastele pakutakse olemasolevate lasteaedade ja koolide baasil laste võimetekohaseid ja paindlikke õpitingimusi ning tugiteenuseid.

10.1.6 Toimib ülevallaline noorsootöö. Pakutakse kvaliteetsset ja mitmekülgset huviharidust ning huvitegevust, töötavad piirkondlikud noorsootöötajad ning kasutatakse mobiilse noorsootöö võimalusi. Luuakse noortevolikogu.

10.1.7 Toetatakse lõpetamata põhikooli- ja gümnaasiumihariduse jätkamist ja väärtustatakse elukestvat õpet. Tehakse koostööd Töötukassaga valla elanike täiend- ja ümberkoolituse korraldamisel, et suurendada nende tõhusat tööhõivet.

10.1.8 Olemasolevate koolide baasil arendatakse välja täiskasvanuhariduse pakkumine info- ja kommunikatsioonitehnoloogia oskuste edasiandmiseks võimalikult kodu lähedal paindlike koolitusprogrammide läbi.

10.1.9 Toetatakse koolide omavahelist koostööd, õpetajakoolitust ja kogemuste ning erialaspetsialistide vahetamist vallasiseselt, rahvusvahelisel ning Eesti tasandil.

10.1.10 Vastavalt koolide arengukavadele ja strateegilistele eesmärkidele jätkatakse nende arendamist ning rahastamist vallaeelarvest.

10.1.11 Riiklikku huviharidusele antavat toetust kasutatakse selles ühinenud piirkonnas, millele see algselt ette oli nähtud.

10.1.12 Luuakse õpilasesõbralik kõiki valla koolide teeninduspiirkondi arvestav õpilastele tasuta koolitranspordisüsteem, säilitades sealhulgas olemasolev süsteem vähemalt sama väljumiste arvuga.

10.1.13 Ühtlustatakse haridustöötajate töötasud.

10.1.14 Lapsevanema osalustasu ei ületa üht kümnendikku lasteaia arvestuslikust

kohamaksumusest ning lapsevanema osalustasu tõus planeeritakse järkjärgulise ühtlustumiseni nelja aasta jooksul.

10.1.15 Igapäevaselt Türi valla haldusterritooriumil elavate laste osalemine teiste omavalitsuste territooriumil toimivas huvikoolides kompenseeritakse. Teiste huvitegevust pakkuvate organisatsioonidega sõlmitakse vajadusel koostöölepingud ja tasutakse kaalutud vajaduse alusel.

10.1.16 Sotsiaalselt vähekindlustatud peredele kompenseeritakse täielikult või osaliselt ka vanemate makstav osalustasu sotsiaaltoetusena. Enne ühinemist Väätsa vallas elanud laste osalemine huvitegevuses hüvitatakse seni kehtinud korra alusel.

10.2 Kultuur ja sport

10.2.1 Kultuurielu prioriteediks on tegusa kultuurielu toetamine, piirkondlike kultuuritraditsioonide säilitamine ja arendamine, tugeva kogukonnatunde loomine ning hoidmine.

10.2.2 Toetatakse ja arendatakse kultuuriasutuste koostööd, külakultuuri ja kodukandiliikumist, kodanikuühenduste tegevust küldes ja muudes kogukondades ning turismi edendamist.

10.2.3 Olemasolevad kultuuri- ja rahvamajad liidetakse Türi Kultuurikeskusega üheks asutuseks, Kärü ja Väätsa raamatukogud liidetakse kahe aasta möödudes Türi Raamatukoguga, kõik senised tegevuskohad, nende tegevus ning rahastamine s.h. raamatukogude teavikutega varustamine, säilitatakse samal tasemel vähemalt järgneval neljal aastal.

10.2.4 Türi valla arengukava väljatöötamisel arvestatakse kõigi piirkondade spordiehitiste ja –rajatiste ehitamise, hoolduse ja kaasajastamise vajadusi.

10.2.5 Toetatakse spordiklubide tegevust. Kohalikud spordihooned ja sporditöötajad jätkavad tegutsemist senistes piirkondades koostöös MTÜga Türi Spordiklubide Liit.

10.2.6 Soodustatakse spordi- ja liikumisharrastustega seotud tegevusi, toetatakse laste ja noorte sporditegevusi.

10.2.7 Väätsa rahvamaja baasil arendatakse välja Väätsa kogukonnakeskus, kuhu ühendatakse Väätsa noortekeskus ja raamatukogu.

10.2.8 Toetatakse jätkuvalt kirikuid kui arhitektuuri-, turismi- ja kultuuriobjekte.

10.3 Sotsiaalhoolekande ja tervishoiu korraldamine

10.3.1 Türi vallas toimib kvaliteetne sotsiaalhoolekande süsteem mis loob igas eas vallaelanikele iseseisvaks toimetulekuks toetava füüsilise ja vaimse keskkonna.

10.3.2 Omavalitsusüksuste ühinemisega luuakse eeldused elanikele osutatavate teenuste efektiivsuse kasvuks ning uute teenuste osutamiseks. Türi valla arengukavaga nähakse ette sotsiaalhoolekande arendamine tagamaks kvaliteetsed teenused kogu valla territooriumil.

10.3.3. Türi vallas on elanikele kättesaadav eri- ja üldarstiabi, kättesaadavuse tagamiseks pakutakse sotsiaaltransporditeenust.

10.3.4 Kogu valla elanikele on kättesaadavad sihtrühmaspetsiifilised sotsiaalteenuseid (puuetega inimesed, eakad, täiskasvanute hoolekanne ja eestkoste tagamine, lastekaitse, sotsiaaleluruumid jne).

10.3.5 Sotsiaalteenuseid ja -toetusi pakutakse kogu vallas ühesugustel alustel ja määrades. Lepinguosaliste sotsiaaltoetuste ühtlustamisel ning toetusemäärade kehtestamisel võetakse aluseks lepinguosaliste kehtestatud kõrgem toetusmäär.

10.3.6 Terviseedendus ja tervislike eluviiside propageerimine ning selleks tingimuste loomine on Türi valla prioriteet. Selle arendamiseks koostatakse valla terviseprofiil, arvestades seniseid ühinenud omavalitsuste terviseprofiile ja parimaid praktikaid.

10.3.7 Toetatakse perearstikeskuste tegutsemist tagamaks kvaliteetsed ning piirkonna vajadustele vastavad meditsiini- ja tugiteenused. Seejuures seavad lepinguosalised eesmärgiks, et perearstiteenuse koondumine keskustesse ei vähendaks perearstiteenuse kättesaadavust (vastuvõtu koha ja aja mõttes), võrreldes lepingu sõlmimise hetkel olemasolevaga.

10.3.8 Väätsa eakate kodu ja Kärü hooldekeskuse teenuse kõrge kvaliteet säilitatakse ühes seni kehtinud hinnapoliitikaga, arvestades selle osatähtsust valla tulubaasi kujunemisel. Türi vallas rajatakse vastavalt senisele arengukavale üldhooldekeskuse erasektori poolt.

10.4 Külaliikumine ja koostöö kodanikeühendustega

10.4.1 Kodanikuühiskonna arendamiseks toetatakse regulaarselt tegutsevaid seltse ja seltsinguid, kes organiseerivad kohalikke kultuuri- ja spordisündmusi, hoiavad töös ja arendavad avalikku

taristut (nt külamaja), ning täidavad valla teenuste osutamise rolli. Piisava võimekuse ja demokraatlikult valitud juhtorganitega küladele delegeeritakse kogukonna jaoks vajalike teenuste osutamise õigus.

10.4.2 Inimeste ja kodanikuühenduste kaasamisel valla juhtumisse lähtutakse kaasamise heast tavast. Jätkatakse ja luuakse uusi meetmeid kodanikuühenduste võimestamiseks.

10.4.3 Toetatakse külavanemate tegevust ning tugevdatakse nende suuremat osalust Türi valla elus ja otsustuste tegemisel. Soodustatakse külavanemate suuremat osalust valla elu juhtimises ja suhtlemisel vallavõimu esindajatega. Moodustatakse nõuandva koguna külade esindajaid ühendav esinduskogu.

10.4.4 Toetatakse noortevolikogu tegutsemist ja eraldatakse igal aastal raha eelarvest noorte omaalgatuse projektideks.

10.4.5 Toetatakse eakate aktiivset eluhoiakut, nende ühistegevust ning ühiskonnaelus osalemist.

10.5 Vallamajandus

10.5.1 Valla hoonete haldus- ja majanduslikud tugifunktsioonid konsolideeritakse valla hallatavasse asutusse Türi Haldus.

10.5.2 Jätkatakse hajaasustuse programmi elluviimist ja toetamist vallaeelarvest.

10.5.3 Hoonete renoveerimisel võetakse eesmärgiks keskenduda säästlikele lahendustele, kasutada taastuvaid energiaallikaid.

10.5.4 Jätkatakse koostööd korraldatud jäätmeveo osas. Korraldatakse jätkuvalt ohtlike jäätmete kogumisringe hajaasustuses ning arendatakse jäätmejaamade tööd.

10.5.5 Võimaldatakse piisavad ühistranspordiühendused valla erinevatest piirkondadest haldus- ja teeninduskeskustesse. Türi vald teeb koostööd nii bussi- kui rongiliikluse operaatoritega tagamaks elanikkonnale vähemalt senist ühenduste kvaliteeti ja sagedust.

10.5.6 Teede hooldamise, sh teede talihoolduse ning haljastuse teostamisel säilivad vähemalt hetkel kehtivad põhimõtted, kvaliteedinõuded ja hoolduse mahud, arvestatakse piirkondlikke eripärasid.

10.5.7 Tagatakse teede remont ja rekonstrueerimine, tali- ja suvine hooldus ning haljastus ja heakord igal aastal uuendatava kohalike teede investeeringute kava alusel.

10.5.8 Energiasäästu ja taastuvenergia suuremaks kasutamiseks kasutatakse toetusmeetmeid ning viiakse läbi teavitustööd elanike seas.

10.6 Organisatsioonidesse kuulumine ja välissuhted

10.6.1 Valla kuulumise koostööorganisatsioonidesse (nt LEADER tegevusgrupp, EMOVL/ELL, JOL jne) otsustab Türi vallavolikogu pärast 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimisi.

10.6.2 Valla välissuhete aluseks olevad partnerluskokkulepped kiidab heaks Türi Vallavolikogu, arvestades maksimaalses ulatuses väljakujunenud ja toimivaid koostöösuhteid välispartneritega.

10.6.3 Säilitatakse senised võrgustikud ja arendatakse koostööd Rapla maakonna ja Järva maakonna omavalitsuste ja organisatsioonidega (kultuur, sport, haridus jne).

11. EELARVE JA ÜHINEMISTOETUSE KASUTAMINE

11.1 Türi valla 2018. aasta eelarve koostamisel lähtutakse lepingu punktis 2 sätestatud ühinemise eesmärkidest, kehtivatest arengukavadest ja kõigi ühinenud omavalitsusüksuste huvidest.

11.2 Türi valla eelarve koostamisel arvestatakse ühinenud omavalitsusüksuste varasemate prioriteetidega (nt jätkatakse poolleiolevate ehituste, tegevustega jne). Türi valla uus ühine eelarve peab kajastama lepingus kokkulepitud tegevuste, teenuste ja olemasolevate asutuste finantseerimist.

11.3 Kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadusega sätestatud ühinemistoetust kasutatakse seadusega ettenähtud korras ja piirkonna elanike arvu alusel proportsionaalselt. Prioriteediks seatakse investeeringud, lähtudes lepingu punktis 12 toodud põhjendustest.

11.4 Keskvalitsuse poolt eraldatavat ühinemistoetust kasutatakse lisaks investeeringute loetelus toodule ka järgmisteks seaduses ettenähtud tegevusteks:

1) registrite ühildamine ja sellega seotud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiliste ning tarkvara soetamisega seotud investeeringud;

- 2) valla juhtimisstruktuuri ümberkorraldamisega seotud kulud, sh lahkumishüvitised;
- 3) ametnike ja töötajate ümber- ja täiendõpe;
- 4) vallavalitsuse hallatavate asutuste töö ümberkorraldamine.

11.5 Uue kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu ja valitsuse tegevust finantseeritakse Türi valla eelarvest, sellest eelarvest tasutakse ka valimistega seotud kulu ning makstakse uue vallavanema töötasu. Ühinenud Türi valla, Kärü valla ja Väätsa valla omavalitsuste eelarvest makstakse vajadusel nendes omavalitsustes ametist lahkuvate vallavanemate hüvitised.

12. INVESTEERINGUD

12.1. Investeeringuid tehakse järgides kogu piirkonna tasakaalustatud arengu põhimõtet, arvestades ühinenud omavalitsuste kehtivaid arengukavasid, seni tehtud investeeringuid ja võetud kohustusi ning majanduslikke võimalusi, samuti objekti olulisust ning kasutamist elanike poolt. Stabiilses majandusolukorras tagatakse ühinenud omavalitsusüksuste territooriumitel investeeringute seaine omaosaluse keskmine maht, mille hulka loetakse ka laenu tagasimaksud.

12.2 Lepinguosaliste poolt kokkulepitud prioriteetsete investeeringute loetelu koos eeldatava maksumuse ja finantseerimisallikatega on esitatud käesoleva lepingu lisa 3.

12.3 Türi Vallavolikogul on õigus prioriteetsete investeeringute nimekirjas teha muudatusi, kui on ilmne, et investeerimine on majanduslikult ebaotstarbekas, väheefektiivne või isegi kahjulik kogu valla arengu seisukohalt.

12.4. Kaasfinantseeringuga seotud investeeringud teostatakse toetusraha eraldamisel, kavandatud kaasfinantseeringu vähenemisel võib vähendada vastavalt ka omafinantseeringu mahtu ning kaasfinantseeringu suurenemisel vajadusel suurendatakse omaosaluse mahtu vastavas proportsioonis.

13. LEPINGU JÕUSTUMINE JA KEHTIVUS

13.1 Leping loetakse sõlmituks, kui selle on kinnitanud poolte volikogud oma otsusega. Leping on volikogu otsuse lahutamatu lisa.

13.2 Leping jõustub haldusreformi seaduse § 16 lõikes 4 sätestatud tähtpäeval ja kehtib samas sättes märgitud tähtaja.

14. LEPINGU LISAD

Lisa 1. Ühinemislepingu seletuskiri.

Lisa 2. Kärü valla, Türi valla ja Väätsa valla 2015. majandusaasta auditeeritud aruanded (lisa 2.1 Kärü valla majandusaasta aruanne; lisa 2.2 Türi valla majandusaasta aruanne; lisa 2.3 Väätsa valla majandusaasta aruanne).

Lisa 3. Ühinemistoetuse abil tehtavate investeeringute loetelu.

Lisa 4. Uue omavalitsusüksuse kaart mõõtkavas 1:50 000, kuhu on märgitud ühinemist taotlevate omavalitsusüksuste senised piirid ja uue ühinenud omavalitsusüksuse piir.

Lisa 5. Riigikantselei seisukoht sümboolika kasutamise kohta.